

Sygn. akt I KA 17/21

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk (przewodniczący)

SSN Antoni Bojańczyk (sprawozdawca)

SSN Igor Zgoliński

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Departament ds. Wojskowych
Zbigniewa Siejbika,

w sprawie:

kmdr por. rez. M. W.,

R. P.,

M. W.,

Z. F. i

T. P.,

oskarżonych z art. 258 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 5 maja 2022 r.

apelacji wniesionych przez prokuratora i obrońców

od wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego w P.
z dnia 7 października 2020 r., sygn. akt So. [...],

**uchyla zaskażony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego
rozpoznania Wojskowemu Sądowi Okręgowemu w P.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Wojskowego Sądu Okręgowego w P. z dnia 7 października 2020 r., sygn. akt So (...):

- oskarżony kmdr por. rez. M. W. został uznany winnym popełnienia czternastu czynów, przy czym pierwszy z nich, opisany w pkt 1.I aktu oskarżenia, zakwalifikowano z art. 258 § 1 k.k., drugi do szóstego (każdy), opisane w pkt. od 1.II do 1.VI aktu oskarżenia, zakwalifikowano z art. 231 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., siódmy, ósmy i dziesiąty (każdy), opisane w pkt. 1.VII, 1.VIII i 1.X aktu oskarżenia, zakwalifikowano z art. 231 § 2 k.k. w zb. z art. 266 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., dziewiąty, opisany w pkt 1.IX aktu oskarżenia, zakwalifikowano z art. 228 § 1 k.k., jedenasty, opisany w pkt 1.XI aktu oskarżenia, zakwalifikowano z art. 305 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., dwunasty i trzynasty (każdy), opisane w pkt. 1.XII i 1.XIII aktu oskarżenia, zakwalifikowano z art. 271 § 3 k.k., a czternasty, opisany w pkt 1.XIV aktu oskarżenia, zakwalifikowano z art. 278 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. Za czyny te wymierzono oskarżonemu odpowiednio jednostkowe kary: 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności za pierwszy czyn (pkt 1), 1 (jeden) roku pozbawienia wolności i karę 100 (sto) stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość każdej stawki dziennej na kwotę 100 (sto) złotych za drugi do szóstego czyn stanowiące ciąg przestępstw (pkt 2), za który na podstawie art. 41 § 1 k.k. Sąd orzekł wobec oskarżonego zakaz zajmowania stanowisk związanych z dysponowaniem środkami publicznymi na okres 2 (dwa) lat (pkt 3), 1 (jeden) roku pozbawienia wolności i karę 100 (sto) stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość każdej stawki dziennej na kwotę 50 (pięćdziesiąt) złotych za siódmy, ósmy i dziesiąty czyn stanowiące ciąg przestępstw (pkt 4), za który na podstawie art. 41 § 1 k.k. Sąd orzekł wobec oskarżonego zakaz zajmowania stanowisk związanych z dysponowaniem środkami publicznymi na okres 2 (dwa) lat (pkt 5), 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności i karę 20 (dwadzieścia) stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość każdej stawki dziennej na kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych za dziewiąty czyn (pkt 6), za który na podstawie art. 44 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego przepadek

pochodzącego z przestępstwa zegarka marki A. (pkt 7), 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności za jedenasty czyn (pkt 8), za który na podstawie art. 41 § 1 k.k. Sąd orzekł wobec oskarżonego zakaz zajmowania stanowisk związanych z dysponowaniem środkami publicznymi na okres 2 (dwa) lat (pkt 9), 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności i karę 10 (dziesięć) stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość każdej stawki dziennej na kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych za dwunasty i trzynasty czyn stanowiące ciąg przestępstw (pkt 10) oraz karę 8 (osiem) miesięcy pozbawienia wolności i karę 50 (pięćdziesiąt) stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość każdej stawki dziennej na kwotę 50 (pięćdziesiąt) złotych za czternasty czyn (pkt 11). Na podstawie art. 91 § 2 k.k. oraz art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. sąd połączył orzeczone w punktach 1, 2, 4, 6, 8, 10 i 11 kary pozbawienia i orzekł wobec oskarżonego karę łączną pozbawienia wolności w wymiarze 2 (dwa) lat (pkt 12). W pkt 15 sąd *meriti* na mocy art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby 4 (czterech) lat, a na mocy art. 73 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. oddał oskarżonego pod dozór kuratora w okresie próby (pkt 16). Na podstawie art. 91 § 2 k.k. oraz art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. sąd ten połączył też orzeczone w punktach 2, 4, 6, 10 i 11 kary grzywny i orzekł wobec oskarżonego karę łączną grzywny w wymiarze 100 (sto) stawek dziennych ustalając wysokość każdej stawki dziennej na kwotę 100 (sto) złotych (pkt 13), na poczet której zaliczył oskarżonemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od 11 lutego 2013 r. do 11 marca 2013 r. w ilości 29 (dwadzieścia dziewięć) dni przyjmując jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności za równoważny dwóm stawkom dziennym grzywny i uznał za wykonaną karę łączną grzywny do wysokości 58 (pięćdziesiąt osiem) stawek dziennych (pkt 17). Ponadto, na podstawie art. 90 § 2 k.k. połączył orzeczone w punktach 3, 5 i 9 środki karne w postaci zakazu zajmowania stanowisk związanych z dysponowaniem środkami publicznymi i orzekł wobec oskarżonego łączny środek karny zakazu zajmowania stanowisk związanych z dysponowaniem środkami publicznymi na okres 3 (trzy) lat (pkt 14). Na podstawie art. 46 § 1 k.k. sąd *meriti* zobowiązał oskarżonego do naprawienia w całości szkody na rzecz podmiotów wskazanych w pkt 18 wyroku;

- oskarżony R. P. został uznany winnym popełnienia dziewięciu czynów, przy czym pierwszy z nich, opisany w pkt 2.I aktu oskarżenia, zakwalifikowano z art. 258 § 1 k.k., drugi do czwartego (każdy), opisane w pkt. od 2.II do 2.IV aktu oskarżenia, zakwalifikowano z art. 21 § 2 k.k. w zw. z art. 231 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., a piąty do dziewiątego (każdy), opisane w pkt. od 2.V do 2.IX aktu oskarżenia, zakwalifikowano z art. 229 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. Za czyny te wymierzono oskarżonemu odpowiednio jednostkowe

kary: 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności za pierwszy czyn (pkt 19), 1 (jeden) roku pozbawienia wolności i karę 100 (sto) stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość każdej stawki dziennej na kwotę 100 (sto) złotych za drugi do czwartego czyn stanowiące ciąg przestępstw (pkt 20) oraz 9 (dziewięć) miesięcy pozbawienia wolności za piąty do dziewiątego czyn stanowiące ciąg przestępstw (pkt 21). Na podstawie art. 91 § 2 k.k. oraz art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. sąd połączył orzeczone kary pozbawienia i orzekł wobec oskarżonego karę łączną pozbawienia wolności w wymiarze 1 (jeden) roku i 6 (sześć) miesięcy (pkt 22). W pkt 23 sąd *meriti* na mocy art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby 2 (dwóch) lat, a na mocy art. 73 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. oddał oskarżonego pod dozór kuratora w okresie próby (pkt 24);

- oskarżony M. W. został uznany winnym popełnienia pięciu czynów, przy czym pierwszy z nich, opisany w pkt 3.I aktu oskarżenia, zakwalifikowano z art. 258 § 1 k.k., drugi do czwartego (każdy), opisane w pkt. od 3.II do 3.IV aktu oskarżenia, zakwalifikowano z art. 21 § 2 k.k. w zw. z art. 231 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., a piąty, opisany w pkt. 3.V aktu oskarżenia, zakwalifikowano z art. 229 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. Za czyny te wymierzono oskarżonemu odpowiednio jednostkowe kary: 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności za pierwszy czyn (pkt 25), 1 (jeden) roku pozbawienia wolności i karę 100 (sto) stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość każdej stawki dziennej na kwotę 100 (sto) złotych za drugi do czwartego czyn stanowiące ciąg przestępstw (pkt 26) oraz 7 (siedem) miesięcy pozbawienia wolności za piąty czyn (pkt 27). Na podstawie art. 91 § 2 k.k. oraz art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. sąd połączył orzeczone kary pozbawienia i orzekł wobec oskarżonego karę łączną pozbawienia wolności w wymiarze 1 (jeden) roku i 6 (sześć) miesięcy (pkt 28). W pkt. 29 sąd *meriti* na mocy art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby 2 (dwóch) lat, a na mocy art. 73 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. oddał oskarżonego pod dozór kuratora w okresie próby (pkt 30);

- oskarżony Z. F. został uznany winnym popełnienia sześciu czynów, przy czym pierwszy z nich, opisany w pkt 4.I aktu oskarżenia, zakwalifikowano z art. 258 § 1 k.k., drugi, opisany w pkt 4.II aktu oskarżenia, zakwalifikowano z art. 305 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., a trzeci do szóstego (każdy), opisane w pkt. od 4.III do 4.VI aktu oskarżenia, zakwalifikowano z art. 21 § 2 k.k. w zw. z art. 231 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. Za czyny te wymierzono oskarżonemu odpowiednio jednostkowe kary: 6 (sześć) miesięcy

pozbawienia wolności za pierwszy czyn (pkt 31), 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności za drugi czyn (pkt 32) oraz 1 (jeden) roku pozbawienia wolności i karę 100 (sto) stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość każdej stawki dziennej na kwotę 100 (sto) złotych za trzeci do szóstego czyn stanowiące ciąg przestępstw (pkt 33). Na podstawie art. 91 § 2 k.k. oraz art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. sąd połączył orzeczone kary pozbawienia i orzekł wobec oskarżonego karę łączną pozbawienia wolności w wymiarze 1 (jeden) roku i 6 (sześć) miesięcy (pkt 34). W pkt. 35 sąd *meriti* na mocy art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby 2 (dwóch) lat, a na mocy art. 73 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. oddał oskarżonego pod dozór kuratora w okresie próby (pkt 36);

- oskarżony T. P. został uznany winnym popełnienia trzech czynów, przy czym pierwszy z nich, opisany w pkt 5.I aktu oskarżenia, zakwalifikowano z art. 258 § 1 k.k., drugi, opisany w pkt 5.II aktu oskarżenia, zakwalifikowano z art. 305 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., a trzeci, opisany w pkt. 5.III aktu oskarżenia, zakwalifikowano z art. 21 § 2 k.k. w zw. z art. 231 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. Za czyny te wymierzono oskarżonemu odpowiednio jednostkowe kary: 3 (trzy) miesięcy pozbawienia wolności za pierwszy czyn (pkt 37), 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności za drugi czyn (pkt 38) oraz 1 (jeden) roku pozbawienia wolności i karę 50 (pięćdziesiąt) stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość każdej stawki dziennej na kwotę 30 (trzydzieści) złotych za trzeci czyn (pkt 39). Na podstawie art. 91 § 2 k.k. oraz art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. sąd połączył orzeczone kary pozbawienia i orzekł wobec oskarżonego karę łączną pozbawienia wolności w wymiarze 1 (jeden) roku (pkt 40). W pkt. 41 sąd *meriti* na mocy art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby 2 (dwóch) lat, a na mocy art. 73 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. oddał oskarżonego pod dozór kuratora w okresie próby (pkt 42). Sąd orzekł także o kosztach sądowych (pkt 43-49).

Od tego wyroku apelację złożyli prokurator Prokuratury Okręgowej w P. w Wydziale (VIII) do spraw Wojskowych oraz obrońcy oskarżonych.

Prokurator zaskarżył powyższy wyrok na niekorzyść wszystkich pięciu oskarżonych w części dotyczącej orzeczenia o karze.

(I) Odnosnie oskarżonego kmr. por. rez. M. W. w oparciu o przepis art. 438 pkt 1a oraz 4 k.p.k. wyrokowi temu zarzucił:

1. orzeczenie rażąco niewspółmiernej kary w stosunku do stopnia szkodliwości społecznej czynu oraz okoliczności obciążających poprzez niesłuszne odstąpienie

od orzeczenia wobec wymienionego oskarżonego środka karnego w postaci degradacji, określonego w art. 324 § 1 pkt 3 k.k., podczas gdy należyta ocena stopnia winy i społecznej szkodliwości czynów, celów zapobiegawczych i wychowawczych w stosunku do oskarżonego, a także potrzeb w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa nakazywały ów środek kary wobec oskarżonego orzec jak również wyższe jednostkowe kary pozbawienia wolności i w konsekwencji wyższą karę łączną pozbawienia wolności;

2. obrazę prawa materialnego:
1. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. polegającą na nie zastosowaniu do wymiaru kar jednostkowych orzeczonych w pkt 2, 4 nadzwyczajnego zaostrzenia kary,
2. art. 33 § 3 k.k. poprzez zastosowanie różnych stawek dziennych grzywny,
3. art. 86 § 2 k.k. poprzez niesłuszne zastosowanie tego przepisu przy łączeniu jednostkowych kar grzywny,
4. art. 73 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. poprzez niesłuszne zastosowanie tego przepisu do orzeczenia oddania pod dozór kuratora podczas gdy dozór wobec sprawcy działającego w warunkach określonych w art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. winien być orzeczony na podstawie art. 73 § 2 k.k.

Podnosząc te zarzuty wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez orzeczenie:

1. za przestępstwo z art. 258 k.k. (pkt 1 wyroku) kary 1 roku pozbawienia wolności oraz degradacji,
2. za przestępstwa z art. 231 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. (pkt 2 wyroku) - przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, 150 stawek dziennych grzywny po 100 zł każda na podstawie art. 33 § 2 k.k., zakaz zajmowania stanowisk związanych z dysponowaniem środkami publicznymi na okres lat 3 oraz degradacji,
3. za przestępstwa z art. 231 § 2 k.k. w zb. z art. 266 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. (pkt 4 i 5 wyroku) przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, 150 stawek dziennych grzywny po 100 zł każda na podstawie art. 33 § 2 k.k., zakazu zajmowania stanowisk związanych z dysponowaniem środkami publicznymi na okres lat 3 oraz degradacji,
4. za przestępstwo z art. 228 § 1 k.k. (pkt 6 wyroku) kary 100 stawek dziennych grzywny po 100 zł każda na podstawie art. 33 § 2 k.k., a także degradacji,
5. za przestępstwo z art. 305 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. (pkt 8 i 9 wyroku) kary 9 miesięcy pozbawienia wolności oraz zakaz zajmowania stanowisk związanych z dysponowaniem środkami publicznymi na okres lat 3,

6. za przestępstwo z art. 271 § 3 k.k. (pkt 10 wyroku) kary 50 stawek dziennych grzywny po 100 zł każda na podstawie art. 33 § 2 k.k. przy pozostawieniu pozostałych rozstrzygnięć bez zmiany,
7. za przestępstwo z art. 278 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. na podstawie art. 33 § 2 k.k. kary 100 stawek dziennych grzywny po 100 zł każda przy pozostawieniu pozostałych rozstrzygnięć bez zmiany,

a w miejsce jednostkowych kar wymierzenie kary łącznej 4 lat pozbawienia wolności oraz zakazu zajmowania stanowisk związanych z dysponowaniem środkami publicznymi na okres lat 5 oraz 450 stawek dziennych grzywny po 100 zł każda (przy zastosowaniu art. 91 § 2 k.k.).

(II) Co do oskarżonego R. P. w oparciu o przepis art. 438 pkt 1a k.p.k. zarzucił obrazę prawa materialnego, tj.:

8. art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. polegającą na nie zastosowaniu do wymiaru kary orzeczonej w pkt 20 wyroku nadzwyczajnego zaostżenia kary,
9. art. 70 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. polegającą na orzeczeniu 2 letniego okresu próby podczas gdy ustawa względniejsza w brzmieniu sprzed 1 lipca 2015 r. minimalny okres probacyjny określała na 3 lata,
10. art. 73 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. poprzez niesłuszne zastosowanie tego przepisu do orzeczenia oddania pod dozór kuratora podczas gdy dozór wobec sprawcy działającego w warunkach określonych w art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. winien być orzeczony na podstawie art. 73 § 2 k.k.

W związku z powyższym na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez orzeczenie:

1. za przestępstwo z art. 21 § 2 k.k. w zw. z art. 231 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. (pkt 20 wyroku) kary 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności,
2. zmianę określonego w pkt 23 wyroku okresu próby poprzez orzeczenie 3 letniego okresu próby,
3. zmianę określonej w pkt 24 wyroku podstawy orzeczenia dozoru kuratora i orzeczenie go na podstawie art. 73 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k.
przy pozostawieniu pozostałych rozstrzygnięć bez zmiany.

(III) Odnośnie oskarżonego M. W. w oparciu o przepis art. 438 pkt 1a k.p.k. powyższemu wyrokowi zarzucił obrazę prawa materialnego, tj.:

4. art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. polegającą na nie zastosowaniu do wymiaru kary orzeczonej w pkt 26 wyroku nadzwyczajnego zaostżenia kary,

5. art. 70 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. polegającą na orzeczeniu 2 letniego okresu próby podczas gdy ustawa względniejsza w brzmieniu z przed 1 lipca 2015 r. minimalny okres probacyjny określała na 3 lata,
6. art. 73 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. poprzez niesłuszne zastosowanie tego przepisu do orzeczenia oddania pod dozór kuratora podczas gdy dozór wobec sprawcy działającego w warunkach określonych w art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. winien być orzeczony na podstawie art. 73 § 2 k.k.

W związku z powyższym na zasadzie art. 437 § 1 i 2 k.p.k. skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez orzeczenie:

1. za przestępstwo z art. 21 § 2 k.k. w zw. z art. 231 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. (pkt 26 wyroku) kary 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności,
2. zmianę określonego w pkt 29 wyroku okresu próby poprzez orzeczenie 3 letniego okresu próby,
3. zmianę określonej w pkt 30 wyroku podstawy orzeczenia dozoru kuratora i orzeczenie go na podstawie art. 73 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k.

przy pozostawieniu pozostałych rozstrzygnięć bez zmiany.

(IV) Co do oskarżonego Z. F. w oparciu o przepis art. 438 pkt 1a k.p.k. zarzucił obrazę prawa materialnego, tj.:

4. art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. polegającą na niezastosowaniu do wymiaru kary orzeczonej w pkt 33 wyroku nadzwyczajnego zaostrenia kary,
5. art. 70 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. polegającą na orzeczeniu 2 letniego okresu próby podczas gdy ustawa względniejsza w brzmieniu sprzed 1 lipca 2015 r. minimalny okres probacyjny określała na 3 lata,
6. art. 73 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. poprzez niesłuszne zastosowanie tego przepisu do orzeczenia oddania pod dozór kuratora podczas gdy dozór wobec sprawcy działającego w warunkach określonych w art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. winien być orzeczony na podstawie art. 73 § 2 k.k.

Wobec powyższego na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez orzeczenie:

1. za przestępstwo z art. 21 § 2 k.k. w zw. z art. 231 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. (pkt 33 wyroku) kary 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności,
2. zmianę określonego w pkt 35 wyroku okresu próby poprzez orzeczenie 3 letniego okresu próby,

3. zmianę określonej w pkt 36 wyroku podstawy orzeczenia dozoru kuratora i orzeczenie go na podstawie art. 73 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k.

przy pozostawieniu pozostałych rozstrzygnięć bez zmiany.

(V) Odnosnie oskarżonego T. P. w oparciu o przepis art. 438 pkt 1a k.p.k. powyższemu wyrokowi zarzucił obrazę prawa materialnego, tj.:

4. art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. polegającą na nie zastosowaniu do wymiaru kary orzeczonej w pkt 26 wyroku nadzwyczajnego zaostżenia kary i w konsekwencji obrazę art. 86 § 1 k.k.,
5. art. 70 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. polegającą na orzeczeniu 2 letniego okresu próby podczas gdy ustawa względniejsza w brzmieniu sprzed 1 lipca 2015 r. minimalny okres probacyjny określała na 3 lata,
6. art. 73 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. poprzez niesłuszne zastosowanie tego przepisu do orzeczenia oddania pod dozór kuratora podczas gdy dozór wobec sprawcy działającego w warunkach określonych w art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. winien być orzeczony na podstawie art. 73 § 2 k.k.

W związku z powyższym na zasadzie art. 437 § 1 i 2 k.p.k. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez orzeczenie:

1. za przestępstwo z art. 21 § 2 k.k. w zw. z art. 231 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. (pkt 39 wyroku) kary 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności i w konsekwencji orzeczenia ustalonej w pkt 40 wyroku kary łącznej w wysokości 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności,
2. zmianę określonego w pkt 41 wyroku okresu próby poprzez orzeczenie 3 letniego okresu próby,
3. zmianę określonej w pkt 42 wyroku podstawy orzeczenia dozoru kuratora i orzeczenie go na podstawie art. 73 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k.

przy pozostawieniu pozostałych rozstrzygnięć bez zmiany.

Obrońca oskarżonego M. W. adw. M. S. w swojej apelacji zaskarżył przedmiotowy wyrok w całości i na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt 1, 2 i 3 k.p.k. zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia polegającą na:
 1. obrazie art. 7 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 k.p.k. poprzez ich niezastosowanie i sporządzenie uzasadnienia wyroku w sposób niespełniający wymogów stawianych przepisami prawa, i w konsekwencji uniemożliwienie prawidłowej kontroli w toku postępowania przed Sądem II Instancji - z uwagi na brak wyczerpującego i logicznego uargumentowania oceny poszczególnych dowodów zgodnie z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego, a nadto uniemożliwienie weryfikacji

prawidłowości oceny dowodów zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów w szczególności poprzez:

- wielokrotne powielenie „formułki” o wiarygodności zeznań poszczególnych świadków, bez ich analizy choćby pod kątem pomówienia,
- brak odniesienia się do różnic w zeznaniach świadków, którzy dobrowolnie poddali się karze, tj. różnic pomiędzy wyjaśnieniami składanymi przez G. S., I. K. oraz A. W. w postępowaniu przygotowawczym, a zeznaniami złożonymi w charakterze świadków na rozprawie, które to wyjaśnienia/zeznania są wzajemnie sprzeczne, a Sąd I Instancji w całości uznaje je za wiarygodne, logiczne itd.,
- brak analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego w postaci podsłuchów nagranych rozmów telefonicznych pomiędzy poszczególnymi osobami, objętymi aktem oskarżenia, w kontekście legalności tego dowodu, i zgody na podsłuchy wobec poszczególnych osób, w tym również tzw. zgód następnych, i jednocześnie przyjęcie całości tego materiału w poczet legalnych dowodów oraz podstawy poczynionych ustaleń faktycznych w sprawie,
- brak analizy zeznań/wyjaśnień składanych przez świadka A. W. , jako po pierwsze stanowiących pomówienie złożone, po wtóre pozostających we wzajemnej sprzeczności w odniesieniu do składania ich na poszczególnych etapach postępowania, po trzecie przyjęcie ich w całości w poczet materiału dowodowego, jako spójnych, logicznych itd. pomimo ewidentnych różnic, co do okoliczności wręczenia korzyści majątkowej w postaci zegarka, pomiędzy postępowaniem przygotowawczym a postępowaniem przed Sądem I Instancji;

2. naruszeniu art. 4 k.p.k. w zw. z art. 169 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 k.p.k., a także art. 2 k.p.k. w zw. z art. 167 *in fine* k.p.k. - polegające na ich niestosowaniu i uwzględnieniu okoliczności przemawiających na niekorzyść oskarżonych przy jednoczesnym nie uwzględnieniu dowodów przemawiających na korzyść oskarżonych, a także nieprzeprowadzeniu z urzędu dowodów świadczących o braku winy i sprawstwa oskarżonych, a to w celu realizacji zasady obiektywizmu, poprzez:

- brak analizy czy w odniesieniu do zamówień do kwoty 14 000 (czternaście) tysięcy euro zastosowanie miały przepisy ustawy o

zamówieniach publicznych i wynikające z tego określone konsekwencje - zasady uczciwej konkurencji, dyscyplina finansów publicznych, przetargi - czy nie miały zastosowania, a jedynie podlegały regulaminowi zamówień publicznych ustalane swobodnie na dany rok przez Szefa RZI, który mógł je dowolnie zmieniać,

- brak analizy, czy w odniesieniu do czynów z art. 231 § 2 k.k., w ogóle wystąpiła szkoda i na czym ona miałaby polegać,

- pominięcie i nieuwzględnienie faktu, iż zeznania szeregu świadków, w tym m. in. G. S. oraz I. K., a także A. W. są de facto pomówieniem złożonym i jako takie winny być poddane szczególnie wnikliwej analizie oraz ocenie pod kątem wiarygodności, spójności, konsekwencji i logiki, zwłaszcza w kontekście ewidentnych różnic w tych zeznaniach/wyjaśnieniach, na poszczególnych etapach prowadzonego w sprawie postępowania,

- brak analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego w postaci podsłuchów nagranych rozmów telefonicznych pomiędzy poszczególnymi osobami, objętymi aktem oskarżenia, w kontekście legalności tego dowodu i zgody na podsłuchy wobec poszczególnych osób, w tym również tzw. zgód następczych;

3. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. przepisu art. 231 § 2 k.k., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, w konsekwencji braku wykazania zaistnienia przesłanki ustawowej tego przestępstwa tj. szkody, jaka miałaby powstać w związku z popełnionymi przestępstwami z punktu 2 wyroku Sądu I Instancji;
4. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na niesłusznym uznaniu, iż M. W. przyjął od A. W. korzyść majątkową w postaci zegarka;
5. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na niesłusznym uznaniu, iż postępowania na wykonywanie poszczególnych prac wskazanych w zarzutach, odbywały się w ramach postępowań o udzielenie zamówień publicznych, w sytuacji gdy ustawa o zamówieniach publicznych nie miała zastosowania do zamówień opisanych w zarzutach stawianych oskarżonemu i przypisanych w pkt 2 wyroku, a regulowały je jedynie wewnętrzne regulacje RZI, tj. regulamin ustalany przez Szefa RZI;
6. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na niesłusznym uznaniu, iż w odniesieniu do czynu opisanego w punkcie 1.VII wyroku doszło do ujawnienia tajemnicy służbowej;

7. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na uznaniu, iż M. W. w okresie od 1 lutego 2011 r. do 11 lutego 2013 r. w G., brał udział w zorganizowanej grupie przestępczej.

W konkluzji obrońca oskarżonego M. W. wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Wojskowemu Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu czynów.

Natomiast obrońca oskarżonego R. P. adw. J. B. w swojej apelacji zarzucił powyższemu orzeczeniu:

1. obrazę art. 424 § 1 k.p.k. poprzez sporządzenie uzasadnienia wyroku w sposób uniemożliwiający rzeczową weryfikację toku rozumowania Sądu pierwszej instancji, w szczególności które dowody świadczyć miały w przekonaniu Sądu o winie oskarżonego R. P.;
2. co do punktu 19 zarzutu z art. 258 § 1 k.k. poprzez obrazę art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. i art. 424 k.p.k. polegającą na przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów i dokonanie tej oceny w sposób dowolny w oparciu o dowody, które nie pozwalały na ustalenie stanu faktycznego sprawy w zakresie istnienia zorganizowanej grupy przestępczej, w której miał uczestniczyć oskarżony R. P. i jego świadomości co do udziału w działalności takiej grupy, a także jego udziału w popełnianiu przestępstw;
3. co do punktu 20 zarzutów z art. 21 § 2 k.k. w zw. z art. 231 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. i art. 33 § 2 k.k. poprzez obrazę art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. i art. 424 k.p.k. polegającą na przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów i dokonanie tej oceny w sposób dowolny w oparciu o dowody, które nie pozwalały na ustalenie stanu faktycznego sprawy, w zakresie:
 - świadomości oskarżonego, że brak odpowiedzi na zaproszenie do składania ofert skutkować będzie stworzeniem pozorów zachowania konkurencyjności postępowania na etapie składania ofert w związku z realizacją zadania nr (...),
 - brak złożenia oferty na realizację zadania nr (...) odbyło się na polecenie G. S.,
 - uzgodnił z G. S. złożenie dwóch ofert na realizację zamówienia nr (...) w tym wartości oferty firmy, której jest właścicielem związanego z dostawą ceramicznych materiałów konserwacyjnych do Sekcji Obsługi Infrastruktury M.,
 - w uzgodnieniu z G. S. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przez firmę S. sp. z o.o. w G. w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego nr (...)

nie odpowiedział na zaproszenie do składania ofert, co miało być efektem realizowania polecenia G. S.;

4. co do punktu 21 i zarzutów z art. 229 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. obrazę art. 5 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez rozstrzygnięcie wątpliwości niedających się usunąć na niekorzyść oskarżonego, w szczególności poprzez przyjęcie, że oskarżony R. P. czterokrotnie w latach 2011-2012 wręczył kmdr G. S. korzyść majątkową w związku z pełnieniem przez niego funkcji publicznej szefa R. w G. w postaci posiłku - obiadu w nieustalonym lokalu gastronomicznym o wartości 100 zł, podczas gdy zgromadzony materiał dowodowy nie pozwalał na poczynienie takich ustaleń, a także, że wręczenie G. S. w dniu 01.12.2012 r. kwoty 2.000 zł pozostawało w związku z pełnieniem przez G. S. funkcji publicznej Szefa R. w G.

Konkludując wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji, natomiast w przypadku uznania przez Sąd, że zarzuty formalne są nietrafione, o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego R. P. od zarzucanych mu czynów (pkt 1) oraz zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy R. P. kosztów obrony przed Sądem drugiej instancji, udzielonej z urzędu, a które to koszty nie zostały przez oskarżonego pokryte nawet w części (pkt 2).

Obrońca oskarżonego M. W. adw. M. S. zaskarżając przedmiotowy wyrok w całości, w apelacji na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt 1, 2 i 3 k.p.k. zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, polegającą na:
1. obrazie art. 7 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 k.p.k. poprzez ich niezastosowanie i sporządzenie uzasadnienia wyroku w sposób niespełniający wymogów stawianych przepisami prawa, i w konsekwencji uniemożliwienie prawidłowej kontroli w toku postępowania przed Sądem II Instancji - z uwagi na brak wyczerpującego i logicznego uargumentowania oceny poszczególnych dowodów zgodnie z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego, a nadto uniemożliwienie weryfikacji prawidłowości oceny dowodów zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów, w szczególności poprzez:
 - wielokrotne powielenie „formułki” o wiarygodności zeznań poszczególnych świadków, bez ich analizy choćby pod kątem pomówienia,
 - brak odniesienia się do różnic w zeznaniach świadków, którzy dobrowolnie poddali się karze, tj. różnic pomiędzy wyjaśnieniami

składanymi przez G. S. oraz I. K., w postępowaniu przygotowawczym, a zeznaniami złożonymi w charakterze świadków na rozprawie, które to wyjaśnienia/zeznania są wzajemnie sprzeczne, a Sąd I Instancji w całości uznaje je za wiarygodne, logiczne itd.,

- brak analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego w postaci podsłuchów nagranych rozmów telefonicznych pomiędzy poszczególnymi osobami, objętymi aktem oskarżenia, w kontekście legalności tego dowodu i zgody na podsłuchy wobec poszczególnych osób, w tym również tzw. zgód następnych, i jednocześnie przyjęcie całości tego materiału w poczet legalnych dowodów oraz podstawy poczynionych ustaleń faktycznych w sprawie;

2. naruszeniu art. 4 k.p.k. w zw. z art. 169 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 k.p.k., a także art. 2 k.p.k. w zw. z art. 167 in fine k.p.k.- polegające na ich niestosowaniu i uwzględnieniu okoliczności przemawiających na niekorzyść oskarżonych przy jednoczesnym nie uwzględnieniu dowodów przemawiających na korzyść oskarżonych, a także nieprzeprowadzeniu z urzędu dowodów świadczących o braku winy i sprawstwa oskarżonych, a to w celu realizacji zasady obiektywizmu, poprzez:

- pominięcie i nieuwzględnienie faktu, iż zeznania szeregu świadków, w tym m.in. G. S. oraz I. K. są *de facto* pomówieniem złożonym i jako takie winny być poddane szczególnie wnikliwej analizie oraz ocenie pod kątem wiarygodności, spójności, konsekwencji i logiki, zwłaszcza w kontekście ewidentnych różnic w tych zeznaniach/wyjaśnieniach na poszczególnych etapach prowadzonego w sprawie postępowania,

- brak analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego w postaci podsłuchów nagranych rozmów telefonicznych pomiędzy poszczególnymi osobami, objętymi aktem oskarżenia, w kontekście legalności tego dowodu i zgody na podsłuchy wobec poszczególnych osób, w tym również tzw. zgód następnych;

3. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. przepisu art. 231 § 2 k.k., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, i w konsekwencji braku wykazania zaistnienia przesłanki ustawowej tego przestępstwa tj. szkody, jaka miałaby powstać w związku z popełnionymi przestępstwami z punktu 26 wyroku Sądu I instancji;

4. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na niesłusznym uznaniu, iż M. W. wręczył w dniu 10 grudnia 2012 r. korzyść majątkową w postaci pieniędzy w kwocie 5 000 zł komandorowi G. S.;
5. błąd w ustaleniach faktycznych polegający niesłusznym uznaniu, iż postępowania na wykonywanie poszczególnych prac wskazanych w zarzutach, odbywały się w ramach postępowań o udzielenie zamówień publicznych, w sytuacji gdy ustawa o zamówieniach publicznych nie miała zastosowania do zamówień opisanych w zarzutach stawianych oskarżonemu i przypisanych w pkt. 26 wyroku, a regulowały je jedynie wewnętrzne regulacje R., tj. regulamin ustalany przez Szefa R.;
6. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na uznaniu, iż M. W. w okresie od 1 lutego 2011 r. do 11 lutego 2013 r. w G., jako właściciel firmy M. brał udział w zorganizowanej grupie przestępczej.

W konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Wojskowemu Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu czynów.

Obrońca oskarżonego Z. F. adw. A. F. zaś w apelacji od powyższego wyroku zaskarżył go w całości i na podstawie art. 438 pkt 1, 2 i 3 k.p.k. zarzucił:

1. „obrazę prawa materialnego, poprzez niezastosowanie przy orzekaniu wobec oskarżonego Z. F. dot. zarzutów opisanych w pkt III, IV, V i VI aktu oskarżenia sposób nie zastosowano przepisów karnych „Ustawy prawo zamówień publicznych”, stanowiącej „lex specialis”, wyłączające stosowanie przepisów kodeksu karnego;
2. obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia wydanego w sprawie oskarżonego Z. F., albowiem,
 1. wbrew zasadzie prawdy określonej w art. 2 § 2 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., nie poczyniono jakichkolwiek prawdziwych ustaleń faktycznych, przyjmując bezkrytycznie materiał ze śledztwa, przedstawiony w akcie oskarżenia,
 2. mimo zasady interpretowania wątpliwości i uwzględniania całości zgromadzonego materiału dowodowego, wbrew zasadzie z art. 5 § 2 k.p.k., pominięto zebrane dowody, ograniczając się do ustaleń z wyroku, wydanego w sprawie sygn. akt So (...) przeciwko kmdr rez. G. S. i innym,
 3. uprzednie wpłynięcie do Wojskowego Sądu Okręgowego w P. sprawy So (...) i wydanie wyroku z 23 lipca 2015 r. w sprawie m.in. kmdra rez. G. S., doprowadziło do późniejszego oddzielnego rozpoznania tej sprawy sygn. akt So(...), mimo że te sprawy pozostawały w ścisłym związku i zgodnie z art. 34 k.p.k. powinny być

łącznie rozpoznawane, a przynajmniej sprawa głównego organizatora kmdra rez. G. S.,

4. przy ocenie wiarygodności przesłuchiowanych w tamtej sprawie oskarżonych w charakterze świadków, wbrew zasadzie obiektywizmu art. 4 k.p.k., pominięto to, że ci „świadkowie”, na rozprawie najczęściej zmieniali swe relacje - zeznania, w stosunku do uprzednio składanych wyjaśnień w toku śledztwa;
5. obrazę przepisu art. 424 § 1 pkt 1 i § 2 k.p.k. poprzez sporządzenie w sposób niejasny i niezrozumiały pisemnego uzasadnienia wyroku, albowiem:
 1. w części dotyczącej oskarżonego Z. F. k. 44 i n. w działach 1.1.29 do 1.1.34, nie poczyniono koniecznych ustaleń faktycznych i rozważań, a ograniczono się do przepisania „in extenso” treści pkt. 4 ppkt. I, II, III, IV, V i VI aktu oskarżenia,
 2. przy powoływaniu dowodów, nie podano konkretnych wyjaśnień, składanych przez tych świadków, które najprawdopodobniej przyjmowano jako istotny zasadniczy dowód w tej sprawie, przemawiający przeciwko oskarżonemu Z. F.,
 3. przy powoływaniu dowodów osobowych, nie podano szczegółowo, gdzie te zeznania się znajdują w aktach, kiedy zostały złożone, w jakiej części są prawdziwie, ograniczając się do stwierdzenia, dotyczy to ich „całości”, a nawet na k. 51 u dołu zdecydowano się na powołanie dowodu z zeznań T. P. ze „śledztwa”,
 4. mimo przypuszczalnie przyjęcia dowodu z podsłuchów, w przypadku oskarżonego Z. F., nie wspomniano o tym dowodzie, jak to uczyniono w przypadku osk. ppłk rez. M. W. (k. 4-10 uzasadnienia wyroku),
 1. przy ocenie dowodów k. 53 i n. mimo obowiązku wskazania dowodów, będących podstawą ustalenia faktów, w przypadku ich prezentacji dot. Z. F.,
 1. najczęściej powoływano się na szczerłość, logiczność i ich zgodność, nie podając na podstawie czego to Sąd stwierdził, praktycznie powtarzając co kilka pozycji, wręcz takie same określenia, co razi schematyzmem i powierzchownością,
 2. sporządzone w ten sposób niejasne i niezrozumiałe uzasadnienie, uniemożliwia podjęcie jakiegokolwiek krytyki, a nawet polemiki z tymi apriorycznymi stwierdzeniami Sądu, gdyż poprzestał on na przyjęciu, że wszystko w tej sprawie jest jasne i oczywiste, zaś oskarżeni, którzy się nie przyznają i nie podają prawdy, zmierzają do uniknięcia odpowiedzialności karnej,
 3. błędy w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, które mogły mieć wpływ na treść wyroku, bowiem:

1. w sposób całkowicie nieuzasadniony przyjęto, że oskarżony Z. F. przez ponad 2 lata brał udział w zorganizowanej grupie przestępczej mimo, że zarzucono mu czyny od listopada 2012 r. do lutego 2013 r. z kilkoma osobami z R. w G.,
2. wbrew bezspornym ustaleń, że przetarg publiczny opisany w pkt. 4 ppkt. II, w ogóle nie został ogłoszony oskarżonemu Z. F. bezpodstawnie zarzucono udaremnienie tego nie nierealnego faktycznie przetargu,
3. w sposób sprzeczny z okolicznościami faktycznymi przyjęto, że oskarżony Z. F., wykonując profesjonalnie i należycie prace remontowo budowlane opisane w pkt. 4 ppkt. III- VI aktu oskarżenia, działał z zamiarem osiągnięcia korzyści materialnej,
4. całkowicie pominięto kontekstu faktycznego realizacji zadań, opisanych przez oskarżonego Z. F. w C. w W., co doprowadziło do zabezpieczenia ważnego przedsięwzięcia /vide zeznania kmdr. rez. G. S.,
5. w sposób nieuprawniony przyjęto w uzasadnieniu wyroku, przy orzekaniu kary, że oskarżony Z. F., czerpał ze swego działania korzyści majątkowe /k. 79-82 uzasadnienia/, mimo, że tego nie udowodniono mu w tej sprawie,
6. przy ocenie dowodów, w szczególności kmdr. rez. G. S., I. K. i innych powołanych w części uzasadnienia dot. oskarżonego Z. F., nie uwzględniono tego, że ich składane wyjaśnienia, nie mogły stanowić bezstronnego i wiarygodnego dowodu, zważywszy, że starali się oni umniejszyć swoją rolę w tych zdarzeniach,
 - ponadto z ostrożności procesowej na podstawie art. 438 pkt 4 k.p.k., zaskarżonemu wyrokowi w pkt. 33, skarżący sformułował zarzut:

IV/ rażącej niewspółmierności /surowości/ orzeczonej kary pozbawienia wolności oraz grzywny, za zarzucane oskarżonemu Z. F. czyny opisane w pkt. 4 ppkt. III-VI aktu oskarżenia, gdyż nie wzięto po uwagę, tego, że:

 - a/ występki te nie zawierały jakiegos znacznego stopnia szkodliwości społecznej, z uwagi na pilną potrzebę wykonania podjętych prac,
 - b/ oskarżony nie kierował się jakikolwiek nagannymi zamiarami i swoje zlecenia wykonał z całą starannością, umożliwiając ukończenie obiektu, dla dobra wspólnego /kościelnego/,
 - c/ oskarżony w czasie swego długiego życia w sposób należyty, a nawet wzorowy, przestrzegał zasady porządku prawnego, zarówno w życiu rodzinnym oraz zawodowym”.

Konkludując obrońca oskarżonego Z. F. wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej oskarżonego Z. F. i przekazanie niniejszej sprawy do ponownego rozpoznania oraz obciążenie Skarbu Państwa kosztami postępowania odwoławczego, a w

przypadku nie uwzględnienia ww. wniosku skarżący wniósł o uniewinnienie oskarżonego Z. F. od zarzucanych przestępstw opisanych w pkt. 4 ppkt. 1 i 2 aktu oskarżenia, przyjęcie, że zarzucane przestępstwa opisane w pkt. 4 ppkt. III-VI aktu oskarżenia, stanowią ciąg przestępstw w rozumieniu art. 91 § 1 k.k., będących występками określonymi w „Ustawie o zamówieniach publicznych” i wymierzenie kary grzywny oraz obciążenie Skarbu Państwa kosztami postępowania odwoławczego. Ponadto, obrońca oskarżonego wniósł o przeprowadzenie wywiadu środowiskowego dotyczącego zachowania się oskarżonego Z. F., przestrzegania przez niego zasad porządku prawnego w miejscu jego zamieszkania.

Obrońca oskarżonego T. P. adw. W. A. w swojej apelacji zaskarżył przedmiotowy wyrok w punktach 37-42, 47 i 49 i na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. i art. 438 k.p.k. w zw. z art. 646 k.p.k. zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć istotny wpływ na treść orzeczenia i zdaniem obrony wpływ taki miała, a mianowicie art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k., przejawiającą się w nieobiektywnej oraz niezgodnej z zasadami prawidłowego rozumowania, wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego ocenie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, tj. zeznań świadków G. S. , I. K., A. S., A. W., R. F. oraz wyjaśnień oskarżonego T. P., co w konsekwencji w sposób nieuprawniony doprowadziło Sąd I Instancji do poczynienia kategoriycznych wniosków i ustaleń faktycznych co do sprawstwa i winy oskarżonego w odniesieniu do zarzuconych mu czynów;
2. stanowiący następstwo wyżej opisanej obrazę przepisów postępowania błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia, który mógł mieć wpływ na treść tego orzeczenia i zdaniem obrony wpływ taki miał, a polegający na błędnym uznaniu, że oskarżony dokonał przestępstw zarzuconych mu w punktach 5.1, 5.II i 5.III aktu oskarżenia;
3. na wypadek nieuwzględnienia przez Sąd odwoławczy zarzutów sformułowanych powyżej, zaskarżonemu wyrokowi zarzucił także rażącą niewspółmierność kary orzeczonej wobec oskarżonego, tj. zarówno kar jednostkowych, jak i kary łącznej, które to kary jawią się jako niewspółmiernie surowe, a przez to, w odczuciu społecznym, niesprawiedliwe;
4. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. § 4 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2016 r. poz. 1714 z późn. zm.) w zw. z art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (Dz.U.2019.18 tj.) poprzez zasądzenie

wynagrodzenia tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oskarżonemu T. P. w kwocie netto, tj. nie podwyższenie jej o kwotę podatku od towarów i usług wyliczoną według stawki podatku obowiązującej dla tego rodzaju czynności na podstawie przepisów o podatku od towarów i usług.

W konkluzji obrońca oskarżonego T. P. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od wszystkich zarzuconych mu w akcie oskarżenia czynów, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji oraz o zmianę pkt 49 wyroku poprzez podwyższenie zasądzanego w kwocie netto wynagrodzenia tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oskarżonemu T. P. o kwotę podatku od towarów i usług wyliczoną według stawki podatku obowiązującej dla tego rodzaju czynności na podstawie przepisów o podatku od towarów, wynoszącą 966 zł, a także zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu oskarżonego T. P. kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym, które nie zostały pokryte nawet w części.

Postanowieniem z dnia 24 czerwca 2021 r., sygn. akt I KA 13/20, Sąd Najwyższy przekazał akta sprawy So (...) Wojskowemu Sądowi Okręgowemu w P. celem uzupełnienia uzasadnienia zaskarżonego apelacjami wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego w P. z dnia 7 października 2020 r., sygn. akt So (...). W uzasadnieniu postanowienia wskazał na konieczność uzupełnienia rubryk 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.1.6, 1.1.7, 1.1.8, 1.1.9, 1.1.10, 1.1.11, 1.1.12, 1.1.13, 1.1.15, 1.1.16, 1.1.17, 1.1.18, 1.1.20, 1.1.21, 1.1.22, 1.1.23, 1.1.24, 1.1.25, 1.1.26, 1.1.27, 1.1.28, 1.1.29, 1.1.30, 1.1.31, 1.1.32, 1.1.33, 1.1.34, 1.1.35, 1.1.36, 1.1.37 (sekcja 2 uzasadnienia formularzowego *Ocena dowodów*) uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia sądu a quo o przedstawienie analizy zgromadzonego materiału dowodowego w sposób umożliwiający prześledzenie i poddanie ocenie sposobu procesowego spożytkowania dwóch głównych grup dowodowych, tj. zeznań i wyjaśnień (G. S., A. W., I. K., A. S., R. F. i T. P.) oraz zgromadzonych w sprawie podsłuchów. Jako kwestie wymagające uzupełnienia przez sąd w tej sekcji uzasadnienia formularzowego, podał:

(1) wskazanie przez Wojskowy Sąd Okręgowy w P. w sposób zindywidualizowany na których fragmentach depozycji (z którego etapu postępowania: czy z postępowania przygotowawczego czy z postępowania jurysdykcyjnego przed Wojskowym Sądem Okręgowym w P.) G. S., A. W., I. K., A. S. i R. F. (to samo dotyczy wyjaśnień oskarżonego T. P.) dokonał ustaleń faktycznych co do poszczególnych czynów przypisanych oskarżonym oraz w jaki sposób dokonał sąd oceny tych dowodów, tj. które fragmenty tych depozycji sąd uznał za wiarygodne (i dlaczego), a którym fragmentom tych zeznań

(wyjaśnień) — i dlaczego — sąd odmówił waloru wiarygodności, odniesienie się do ewentualnych sprzeczności pomiędzy tymi depozycjami, ze szczególnym uwzględnieniem pomówieniowego charakteru niektórych z powyższych dowodów.

(2) poddanie i zaprezentowanie analizy zgromadzonych w sprawie dowodów w postaci podsłuchów ze wskazaniem tego, które fragmenty których transkrypcji podsłuchów stały się podstawą dokonania w sprawie ustaleń faktycznych odnośnie do poszczególnych czynów przypisanych wszystkim oskarżonym oraz odniesienie się do kwestii legalności tych podsłuchów, tj. wskazania na istnienia zgód pierwotnych i następczych co do wykorzystanych dowodowo materiałów,

(3) dokonanie oceny dowodów, na podstawie których co do oskarżonego R. P. Wojskowy Sąd Okręgowy w P. w zakresie pkt. 19, 20 i 21 wyroku przyjął, że:

- w sprawie istniała zorganizowana grupa przestępcza, w której uczestniczył oskarżony R. P.,
- oskarżony ten miał świadomość udziału w działalności takiej grupy,
- że oskarżony miał świadomość, że brak odpowiedzi na zaproszenie do składania ofert skutkować będzie stworzeniem pozorów zachowania konkurencyjności postępowania na etapie składania ofert w związku z realizacją zadania nr (...),
- niezłożenie oferty na realizację zadania nr (...) odbyło się na polecenie G. S.,
- oskarżony uzgodnił z G. S. złożenie dwóch ofert na realizację zamówienia nr (...) związanego z dostawą ceramicznych materiałów konserwacyjnych do Sekcji Obsługi Infrastruktury M., w tym wartość oferty firmy, której jest właścicielem,
- w uzgodnieniu z G. S. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przez firmę S. sp. z o.o. w G. w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego nr (...) oskarżony nie odpowiedział na zaproszenie do składania ofert, co miało być efektem realizowania polecenia G. S.,
- oskarżony R. P. czterokrotnie w latach 2011-2012 wręczył kmr. G. S. korzyść majątkową w związku z pełnieniem przez niego funkcji publicznej szefa R. w G. w postaci posiłku - obiadu w nieustalonym lokalu gastronomicznym o wartości 100 zł oraz
- że wręczenie G. S. w dniu 1 grudnia 2012 r. kwoty 2.000 zł pozostawało w związku z pełnieniem przez G. S. funkcji publicznej Szefa R. w G. (k. 173-176).

W dniu 19 października 2021 r. do Sądu Najwyższego wpłynęło uzupełnienie uzasadnienia do wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego w P. z dnia 7 października 2020 r., sygn. akt So (...) (k. 188-192).

Do powyższego dokumentu odnieśli się obrońca oskarżonego Z. F. adw. A. F. w piśmie procesowym z dnia 31 sierpnia 2021 r. oraz obrońca oskarżonych M. W. i M. W.

adw. M. S. w piśmie procesowym z dnia 5 września 2021 r. oraz (k. 183-184 i k. 193-197). Adwokat A. F. podtrzymał wszystkie argumenty podniesione w swojej apelacji, wskazując, że w uzupełnieniu uzasadnienia nie przedstawiono istotnych dodatkowych argumentów, przemawiających za wydaniem wobec oskarżonego Z. F. zaskarżonego wyroku. Podobnie adwokat M. S. w uzupełnieniu apelacji złożonych w imieniu oskarżonych M. W. i M. W., podtrzymał zakres zaskarżenia i zarzuty.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesione w niniejszej sprawie apelacje obrońców oskarżonych zasługiwały na uwzględnienie w zakresie podniesionych w środkach odwoławczych zarzutów nawiązujących do naruszenia przez sąd *ad quem* przepisu art. 7 k.p.k. (pkt. 1.a – apelacja obrońcy oskarżonego M. W. adw. M. S., pkt. II, II i IV – apelacja obrońcy oskarżonego R. P. adw. J. B., pkt. 1.a – apelacja obrońcy oskarżonego M. W. adw. M. S., pkt. 1.a – apelacja obrońcy oskarżonego T. P. adw. W. A.) oraz — w odniesieniu do oskarżonego Z. F. na zasadzie przepisu art. 435 k.p.k. — w zakresie zarzutu naruszenia przepisu art. 7 k.p.k. postawionego w apelacjach obrońców pozostałych oskarżonych. Z uwagi na to, że rozpoznanie środków odwoławczych w tym zakresie było wystarczające do wydania orzeczenia, a rozpoznanie innych uchybień (wyartykułowanych w pozostałych zarzutach wyartykułowanych w apelacjach obrońców oraz w apelacji oskarżyciela publicznego) byłoby przedwcześnie, Sąd Najwyższy ograniczył rozpoznanie środków odwoławczych tylko do poszczególnych, wskazanych powyżej uchybień.

Uzasadnienie zaskarżonego wyroku — z uwagi na to, że operuje schematycznymi, wręcz blankietowymi stwierdzeniami odnośnie oceny dowodów — nie tylko istotnie utrudnia zrekonstruowanie argumentów, które doprowadziły Wojskowy Sąd Okręgowy w P. do dokonania ustaleń faktycznych stanowiących podstawę skazania oskarżonych M. W., R. P., M. W., Z. F. i T. P., ale — przede wszystkim — dowodzi, że dokonana przez sąd pierwszej instancji ocena dowodów nie koresponduje z wymogami wynikającymi z przepisu art. 7 k.p.k.

Wymóg, by sąd kształtował swe przekonanie (i — w konsekwencji — dokonywane w sprawie ustalenia faktyczne) na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów, ocenianych swobodnie z uwzględnieniem zasad prawidłowego

rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego (art. 7 k.p.k.), oznacza, że przeprowadzona przezeń ocena dowodów, na których ten organ procesowy opiera swe przekonanie o winie oskarżonych, winna znaleźć swe dokładne odzwierciedlenie w treści partii motywacyjnej uzasadnienia sądu *a quo*. Innymi słowy uzasadnienie winno pozwalać na precyzyjne prześledzenie i zdekodowanie toku rozumowania sądu w odniesieniu do wszystkich przeprowadzonych dowodów stanowiących podstawę dokonywanych w sprawie ustaleń faktycznych ze wskazaniem na to, że w trakcie oceny przeprowadzonych w postępowaniu karnym i zgromadzonych w sprawie dowodów oraz budowania określonej wersji ustaleń faktycznych sąd miał w polu widzenia standardy oceny dowodów przewidziane w przepisie art. 7 k.p.k. Innymi słowy nieodzowne jest wskazanie przez sąd na to, jakie fakty uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych (art. 424 § 1 pkt. 1 k.p.k.) w sposób korespondujący z art. 7 k.p.k. Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku przekonuje, że sąd pierwszej instancji tym wymogom nie sprostął i że — na co zasadnie wskazuje się w apelacjach obrońców oskarżonych i co w konsekwencji doprowadziło do uchylenia zaskarżonego rozstrzygnięcia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu pierwszoinstancyjnym Wojskowemu Sądowi Okręgowemu w P. — doszło do naruszenia przepisu art. 7 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 pkt. 1 k.p.k., zaś naruszenie to — *in casu* — mogło mieć wpływ na treść zaskarżonego wyroku (art. 438 pkt 2 k.p.k.).

Sąd *meriti* oparł swoje ustalenia faktyczne przede wszystkim na osobowych źródłach dowodowych, zarówno w zakresie przypisanego wszystkim oskarżonym czynu zakwalifikowanego z przepisu art. 258 § 1 k.k. (por. pkt. 1, 19, 25, 31 i 37 wyroku), jak i co do pozostałych przestępstw przypisanych tym oskarżonym. Od razu w tym miejscu trzeba odnotować, że uchybienia, których dopuścił się sąd pierwszej instancji w zakresie dokonywania ustaleń faktycznych co do czynów zakwalifikowanych jako występki z przepisu art. 258 § 1 k.k. niejako automatycznie przeniosły się także na inne czyny przypisane oskarżonym (większość pozostałych skazań jednostkowych), przy których podstawą zarówno kwalifikacji prawnej, jak i skazania była — także — dyspozycja przepisu art. 65 § 1 k.k. w tym zakresie, w

którym przepis ten nakazuje stosować regulację dotyczącą multirecydywy (art. 64 § 2 k.k.) również do sprawcy, który z popełnienia przestępstwa uczynił sobie stałe źródło dochodu lub popełnia przestępstwo działając w zorganizowanej grupie (chodzi o czyny przypisane oskarżonym w pkt. 2, 3, 8, 20, 21, 26, 27, 32, 33, 38 i 39 wyroku). Przyjęcie bowiem przez sąd pierwszej instancji kwalifikacji uzupełnionej w podstawie skazania o przepis art. 65 § 1 k.k. było warunkowane prawidłowym dokonaniem ustaleń faktycznych w zakresie działania przez oskarżonych w warunkach zorganizowanej grupy przestępczej. Jeśli zaś ustalenia faktyczne dokonane w tym zakresie były nieprawidłowe z uwagi na naruszenie przez sąd *meriti* przepisu art. 7 k.p.k., to także przyjęcie jako podstawy wymiaru kary przepisu warunkującego zaostrzenie kary (odnoszącego się do działania w zorganizowanej grupie przestępczej) było wadliwe. Innymi słowy wadliwość dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych odnoszących się do działania w warunkach zorganizowanej grupy przestępczej promieniowała na inne rozstrzygnięcia zawarte w zaskarżonym wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego w P., w których jako podstawę wymiaru kary za przypisane oskarżonym przestępstwa popełnione w realnym zbiegu z czynami zakwalifikowanymi z art. 258 § 1 k.k. przyjęto przepis art. 65 § 1 k.k.

Dokonując oceny sposobu dokonania ustaleń faktycznych przez pierwszą instancję i zgodności dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych z wymogami zasady swobodnej oceny dowodów, wolno się w tym zakresie ograniczyć do jej zilustrowania (w zakresie czynów zakwalifikowanych jako przestępstwa z art. 258 § 1 k.k.) na podstawie jednego z tych czynów przypisanych oskarżonemu kmdr. por. rez. M. W. (zaprezentowana przez Wojskowy Sąd Okręgowy w P. argumentacja odnosząca się do R. P. , M. W., Z. F. i T. P oraz przypisanych tym podsądnym czynów zakwalifikowanych z art. 258 § 1 k.k. jest bowiem prawie identyczna co do wszystkich kolejnych zarzutów i przypisanych tym oskarżonym czynów i wyrok w tym zakresie jest dotknięty tego samego rodzaju uchybieniami w płaszczyźnie przy art. 7 k.p.k.).

Otóż dokonując ustalenia, że kmdr. por. rez. M. W. w okresie od 1 lutego 2011 roku do dnia 11 lutego 2013 r. w G. , zajmując stanowisko Szefa Wydziału Eksploatacji

Nieruchomości Rejonowego Zarządu Infrastruktury w G., brał udział w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnianie przestępstw przeciwko działalności instytucji państwowych, ochronie informacji i wiarygodności dokumentów, polegających na przekraczaniu obowiązków służbowych poprzez ujawnianie tajemnicy służbowej i wejście w porozumienie z innymi osobami w związku z udzielanymi zamówieniami publicznymi, w celu uzyskania zamówień dla firm wytypowanych do uzyskania zamówień, celem doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem Skarbu Państwa, kierowanej przez kmdr. G. S. - Szefa Rejonowego Zarządu Infrastruktury w G., a której członkami byli właściciele i przedstawiciele firm: R. P., M. W., A. S., Z. F., A. W. oraz Kierownik Sekcji Zamówień Publicznych R. – I. K., R. F. oraz T. P., Sąd oparł się na przede wszystkim na zeznaniach świadków kmdr. G. S., A. W. i I. K. (sekcja 2.1 uzasadnienia formularzowego — Ocena dowodów). Szkopuł jednak w tym, że zaprezentowana przez sąd *meriti* ocena tych dowodów nie pozwala na uznanie, że przypisanie oskarżonym przestępstw zakwalifikowanych z art. 258 § 1 k.k. jest trafne. Korespondująca z regułami swobodnej oceny dowodów skodyfikowanymi w przepisie art. 7 k.p.k. oraz zgodna — co do sposobu jej procesowej artykulacji w pisemnych motywach rozstrzygnięcia — ze standardem wyrażonym w przepisie art. 424 § 1 pkt. 1 k.p.k. ocena dowodów została przez Wojskowy Sąd Okręgowy w P. zastąpiona przez schematyczne charakteryzacje zeznań tych świadków. W efekcie należy skonstatować — co trafnie sygnalizuje się w środkach odwoławczych wniesionych przez obrońców oskarżonych M. W., R. P., M. W. i T. P. — że został naruszony art. 7 k.p.k., zaś dokonana przez Wojskowy Sąd Okręgowy w P. ocena dowodów miała charakter dowolny, a nie swobodny.

Oceniając — w pryzmacie czynu zakwalifikowanego z art. 258 § 1 k.k. (zarzut z pkt. 1.I. aktu oskarżenia, czyn przypisany oskarżonemu M. W. w pkt. 1-szym części dyspozytywnej wyroku) — zeznania kmdr. G. S. w pisemnych motywach wyroku z dnia 7 października 2020 r. podano (s. 54-55 uzasadnienia) cyt.: „Zeznania szczere i logiczne korelujące z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym zarówno osobowym, jak i rzeczowym za wyjątkiem wyjaśnień oskarżonych (poza

depozycją oskarżonego P. w śledztwie). Świadek ten szczegółowo opisał mechanizm popełniania przestępstw opisanych w zarzutach” (s. 54 uzasadnienia).

Odnosnie zeznań świadka A. W. cyt.: „Zeznania szczere i logiczne korelujące z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym zarówno osobowym, jak i rzeczowym za wyjątkiem wyjaśnień oskarżonych (poza depozycją oskarżonego P. w śledztwie). Świadek szczegółowo opisał mechanizm popełniania przestępstw przypisanych oskarżonym zarzutach. Z uwagi na swój udział w tym procederze miał dużą wiedzę o działaniach oskarżonych” (s. 54 uzasadnienia).

Co do depozycji świadek I. K. cyt.: „Zeznania szczere i logiczne korelujące z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym zarówno osobowym, jak i rzeczowym za wyjątkiem wyjaśnień oskarżonych (poza depozycją oskarżonego P. w śledztwie). Świadek szczegółowo opisała mechanizm popełniania przestępstw przypisanych oskarżonym zarzutach. Z uwagi na swoje stanowisko miała w zakresie przypisanych zarzutów dużą wiedzę” (s. 54 uzasadnienia).

W odniesieniu do innych zeznań: „Zeznania szczere i logiczne korelujące z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym zarówno osobowym, jak i rzeczowym za wyjątkiem wyjaśnień oskarżonych (poza depozycją oskarżonego P. w śledztwie). Świadek szczegółowo opisał mechanizm popełniania przestępstw przypisanych oskarżonym zarzutach. Z uwagi na swój udział w tym procederze miał dużą wiedzę o działaniach oskarżonych” (świadek D. W., s. 54 uzasadnienia); „Zeznania szczere i logiczne korelujące z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym zarówno osobowym, jak i rzeczowym za wyjątkiem wyjaśnień oskarżonych (poza depozycją oskarżonego P. w śledztwie). Świadek szczegółowo opisał mechanizm popełniania przestępstw przypisanych oskarżonym zarzutach. Z uwagi na swój udział w tym procederze miał dużą wiedzę o działaniach oskarżonych” (świadek R. F., s. 54-55 uzasadnienia) i „Zeznania szczere i logiczne korelujące z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym zarówno osobowym, jak i rzeczowym za wyjątkiem wyjaśnień oskarżonych (poza depozycją oskarżonego P. w śledztwie). Świadek szczegółowo opisał mechanizm popełniania przestępstw przypisanych oskarżonym zarzutach. Z uwagi na swój udział w tym procederze miał dużą wiedzę o działaniach

oskarżonych” (świadek A. S., s. 54 uzasadnienia). Co do podsłuchów telefonicznych, to sąd *a quo* przyjął, że jest to „bezwplywowy dowód na funkcjonowanie grupy przestępczej, gdzie rozmówcy bez oporów i szczerze ukazywali mechanizm przestępczego działania i wzajemne powiązania” (s. 54 uzasadnienia).

W sposób w zasadzie analogiczny (tj. operując generycznymi sformułowaniami odnoszącymi się zasadniczo do tych samych dowodów, tj. zeznań świadków — G. S. , A. W., I. K., D. W., R. F. i A. S. — i bliżej niesprecyzowanych — fragmentów podsłuchów telefonicznych) zostały uzasadnione dokonane przez sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne dotyczące działania w ramach zorganizowanej grupy przestępczej przez oskarżonych R. P., M. W. , Z. F. i T. P. (por. sekcja 2.1 uzasadnienia formularzowego — *Ocena dowodów. Dowody będące podstawą ustalenia faktów*, lp. pojedyncze faktów: 1.1.15, 1.1.24, 1.1.29 i 1.1.35). Uzupełniono je wprawdzie o podstawę dowodową w postaci wyjaśnienia oskarżonego R. P. (fakt z lp. 1.1.15 — scharakteryzowane zostały one jednak równie ogólnikowo jak zeznania świadków, tj. cyt.: „oskarżony Puzdrowski w śledztwie szczerze opisał mechanizm popełniania zarzuconych i przypisanych mu czynów. Jest to spójny pod względem logicznym obraz nie budzący wątpliwości co do jego wiarygodności. Koreluje on z zeznaniami świadków i podsłuchami telefonicznymi. Przede wszystkim świadkowie S. i K. oraz S., W., W. i F. potwierdzili jego wersję ze śledztwa odnośnie mechanizmu popełniania przestępstw”, por. - m. in. - s. 69 uzasadnienia), częściowo wyjaśnienia oskarżonego T. P. (cyt.: „Oskarżony P. w śledztwie opisał w sposób zbieżny z postawionymi mu zarzutami okoliczności dokonanych przez niego przestępstw. Są to szczerze i logiczne depozycje korelujące zwłaszcza z zeznaniami świadka Skowrońskiego.”, s. 84) czy nieco szersze skomentowanie zeznań kmdra G. S. (przez dodanie, że cyt.: „z uwagi na swój udział w tym procederze miał dużą wiedzę o działaniach oskarżonych. Świadek ten będąc pomysłodawcą funkcjonowania grupy przestępczej w R. w G. nie tylko tą grupę założył, ale nią kierował i czynił to z żelazną konsekwencją. Znał każdy szczegół nielegalnych przedsięwzięć w kierowanej przez niego instytucji. Bez jego zgody i wiedzy nie dokonywano żadnych nielegalnych przedsięwzięć. Świadek wręcz psychicznie ‘terroryzował’ swoich

podwładnych przymuszając ich do realizacji jego nielegalnych zamysłów. Podwładni w obawie o pracę posłusznie wykonywali również polecenia niezgodne z prawem niejednokrotnie czerpiąc z tego dla siebie korzyści majątkowe”, s. 68 uzasadnienia) i świadek I. K. (przez dodanie, że cyt.: „świadek z racji pełnionej funkcji doskonale znała działanie przestępczego proceduru i wiedziała o osiągniętych korzyściach majątkowych przez oskarżonych. Miała świadomość, iż uzyskiwanie zamówień publicznych przez wybrany i ten sam krąg przedsiębiorców nie ma nic wspólnego z zasadami uczciwej konkurencji”, s. 68-69 uzasadnienia). W przypadku faktów określonych w uzasadnieniu jako 1.1.24, 1.1.29 i 1.1.35 pominięto w podstawie dowodowej zeznania niektórych świadków i podsłuchy telefoniczne (świadka D. W. co do faktu z 1.1.24, świadków D. W., R. F. i podsłuchów telefonicznych — co do faktów z poz. 1.1.29 i 1.1.35).

Dostrzegając to, że ustawa postępowania karnego żąda zwięzłości uzasadnienia wyroku (art. 424 § 1 k.p.k.) oraz że sam druk uzasadnienia formularzowego — w sposób korespondujący z tym właśnie wymogiem ustawowym — wskazuje, że przeprowadzana przez sąd w pisemnych motywach ocena dowodów ma mieć charakter zwięzły (cyt.: „*Zwięźle o powodach uznania dowodu*”), to jednak realizowanie przez sąd tego obowiązku nie może się przekształcić w podanie niczego niewyjaśniających ogólnikowych twierdzeń, które z lekkimi tylko modyfikacjami mogą być zastosowane do każdego dowodu w każdym postępowaniu karnym i do każdego uzasadnienia rozstrzygnięcia skazującego zapadającego w procesie karnym. Zaprezentowane powyżej (*in extenso*) fragmenty uzasadnienia zaskarżonego apelacjami orzeczenia Wojskowego Sądu Okręgowego w P. oraz zawartej w nim już nawet nie lakonicznej, lecz wręcz szczątkowej argumentacji przedstawionej przez sąd *meriti* wskazują na to, że sąd pierwszej instancji — oceniając osobowe źródła dowodowe — w sposób sprzeczny z dyrektywami swobodnej oceny dowodów przyjął, że na podstawie zeznań świadków wolno było przypisać oskarżonym M. W., R. P., M. W., Z. F. i T. P. sprawstwo czynów polegających na działaniu w ramach zorganizowanej grupy przestępczej opisanej w akcie oskarżenia.

Miał rzecz jasna Wojskowy Sąd Okręgowy w P. pełne prawo do stwierdzenia odnośnie większości depozycji, że „zeznania [świadców są] szczere” i logiczne [oraz] korelujące z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym zarówno osobowym, jak i rzeczowym za wyjątkiem wyjaśnień oskarżonych [...]”. Stanowisko to byłoby jednak uzasadnione i pozostawałoby pod ochroną przepisu art. 7 k.p.k. (wyjawszy kwestię percepcji szczerości depozycji, która — generalnie rzecz biorąc — wymyka się spod oceny dokonywanej przez instancję *ad quem*, który w toku postępowania odwoławczego, jeśli nie przeprowadza własnego postępowania dowodowego i nie dopuszcza dowodu z przesłuchania świadków, może się jedynie oprzeć na zgromadzonej w aktach sprawy procesowej rejestracji depozycji złożonych przez świadków, tj. na protokołach przeprowadzonych czynności dowodowych) wówczas, gdyby sąd *meriti* wskazał, które konkretnie fragmenty zeznań tych świadków korelują z którymi konkretnie innymi (osobowymi i rzeczowymi) dowodami zebranymi w sprawie. Wymagałoby to jednak od sądu sprecyzowania fragmentów depozycji świadków korespondujących z (również niesprecyzowanymi) przez ten sąd innymi dowodami przeprowadzonymi w postępowaniu przygotowawczym i postępowaniu jurysdykcyjnym, świadczącymi o tym, że oskarżeni działali w ramach zorganizowanej grupy przestępczej scharakteryzowanej w akcie oskarżenia. Sąd *a quo* nie dokonał jednak tego typu „połączenia” konkretnych partii zgromadzonych w sprawie wskazanych przezeń w uzasadnieniu formularzowym zeznań świadków z innymi zeznaniami, nie przeprowadził ich analizy, ani nie wskazał (tam gdzie ten dowód został wykorzystany jako podstawa ustaleń faktycznych) na fragmenty zgromadzonych w sprawie podsłuchów telefonicznych stanowiące podstawę dokonania ustaleń co do popełnienia przez oskarżonych zarzuconych im czynów. W efekcie prowadzi to do kategorycznej konkluzji, że ustalenia faktyczne nie znajdują oparcia w przeprowadzonej przez sąd *meriti* ocenie dowodów (całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej — art. 410 k.p.k.), korespondującej z dyrektywami określonymi w przepisie art. 7 k.p.k.

Wprawdzie zgodnie z dyspozycją przepisu art. 455a k.p.k. nie można uchylić wyroku z tego powodu, że jego uzasadnienie nie spełnia wymogów określonych w art. 424 k.p.k., to jednak zasygnalizowane poważne mankamenty uzasadnienia

wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego w P., w szczególności zaś operowanie w pisemnych motywach bez reszty schematycznymi i blankietowymi stwierdzeniami, w żaden sposób nie nawiązującymi do poszczególnych elementów (fragmentów) przeprowadzonych w postępowaniu dowodów *in concreto* świadczy o tym, że sąd *meriti* naruszył przepis art. 7 k.p.k. Nie dokonał bowiem oceny zgromadzonych i przeprowadzonych w sprawie dowodów w sposób respektujący dyrektywy swobodnej oceny dowodów, z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Jak przyjmuje się w orzecznictwie najwyższej instancji sądowej przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodność innych pozostaje pod ochroną art. 7 § 1 k.p.k. m.in. wtedy, gdy: 1) jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy; 2) stanowi wynik rozważenia wszystkich tych okoliczności, przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego; 3) jest wyczerpująco i logicznie - z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego - argumentowane w uzasadnieniu wyroku (tak m. in. wyroki Sądu Najwyższego z 9 listopada 1990 r., sygn. WRN 149/90, OSNKW z. 7-9/1991, poz. 41 i z dnia 19 czerwca 2019 r. V KK 239/18, SIP «Lex» nr 2730217).

Ocena dowodów hołdująca zasadom unormowanym w przepisie art. 7 k.p.k. wymagała zatem wskazania w pisemnych motywach wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego w P., z jakich powodów określone (wskazane przez sąd pierwszej instancji) dowody zostały obdarzone walorem wiarygodności i dlaczego zdaniem tego sądu mogły — w odpowiednich częściach — stanowić podstawę dokonywanych w sprawie ustaleń faktycznych dotyczących zarzuconych oskarżonym przestępstw. Gdyby w stosunku do powołanych w uzasadnieniu formularzowym wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego w P. z dnia 7 października 2020 r. zeznań świadków wskazano zarówno na ich konkretne fragmenty, jak też inne dowody z którymi one korespondują, zaś następnie poddano te dowody kompleksowej ocenie we wzajemnej korelacji, wskazując które konkretnie środki dowodowe (zeznania świadków, fragmenty zeznań świadków, fragmenty podsłuchów telefonicznych) obdarzone walorem wiarygodności pozwalały na dokonanie określonych ustaleń faktycznych będących podstawą skazania za czyny

zarzucane oskarżonym M. W., R. P., M. W., Z. F. i T. P., to — nie przesądzając rzecz jasna tego, czy tak wyartykułowana ocena (gdyby w istocie została ona przez sąd *meriti* wyartykułowana, co jednak w realiach sprawy nie miało jednak miejsca) przeprowadzonych w sprawie dowodów byłaby zgodna z dyrektywami swobodnej oceny dowodów — stanowiłoby to punkt wyjścia dla dokonania weryfikacji wywiązania się przez sąd pierwszej instancji z ciążących na nim obowiązków w zakresie dokonania oceny dowodów harmonizującej ze wskazówkami normatywnymi skodyfikowanymi w przepisie art. 7 k.p.k. Trzeba podkreślić, że standard ten byłby spełniony nawet wówczas, gdyby w przypadku choćby tylko jednego z czynów zakwalifikowanych z art. 258 § 1 k.k. (działanie w zorganizowanej grupie przestępczej zostało przypisane każdemu z pięciu podsądnych odpowiadających w postępowaniu sygn. So (...) toczącym się przed Wojskowym Sądem Okręgowym w P.) możliwe było przesłедzenie i zweryfikowanie — w przyzmacie zasad unormowanych w art. 7 k.p.k. — dowodów stanowiących podstawę dokonywanych w sprawie ustaleń faktycznych. Tymczasem co do zeznań żadnego ze wskazanych powyżej świadków (które to depozycje stanowiły dla sądu *a quo* oparcie dla ustalenia sprawstwa oskarżonych za zarzucane), nie wskazano — w sposób harmonizujący z zasadami prawidłowego rozumowania oraz wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego — które fragmenty tych zeznań pozwoliły sądowi *meriti* na dokonanie ustaleń, że oskarżeni w sprawie sygn. So (...) M. W., R. P., M. W., Z. F. i T. P. „w okresie od 1 lutego 2011 roku do dnia 11 lutego 2013 r. w G. brali udział w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnianie przestępstw przeciwko działalności instytucji państwowych, ochronie informacji i wiarygodności dokumentów, polegających na przekraczaniu obowiązków służbowych poprzez ujawnianie tajemnicy służbowej i wejście w porozumienie z innymi osobami w związku z udzielanymi zamówieniami publicznymi, w celu uzyskania zamówień dla firm wytypowanych do uzyskania zamówień, celem doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem Skarbu Państwa, kierowanej przez kmdr. G. S. - Szefa Rejonowego Zarządu Infrastruktury w G., a której członkami byli właściciele i przedstawiciele firm: R. P., M. W., A. S., Z. F., A. W. oraz Kierownik Sekcji Zamówień Publicznych R. – I. K., R. F. oraz T. P.”. To samo dotyczy oceny dowodu z podsłuchów telefonicznych. Uznanie przez sąd a

quo, że jest to „bezwzględny dowód” może być uznane za trafne (jeśli w toku postępowania jurysdykcyjnego nie wykazano, że dowód ten był przedmiotem żadnych nielegalnych manipulacji ze strony osób trzecich). Jednakże ogólnikowe tylko wskazanie przez sąd pierwszej instancji, że jest to dowód „funkcjonowania grupy przestępczej, gdzie rozmówcy bez oporów i szczerze ukazywali mechanizm przestępczego działania i wzajemne powiązania” (s. 54 uzasadnienia) także nie odpowiada wymogom określonym w przepisie art. 7 k.p.k. (ocena dowodów zgodna z zasadami prawidłowego rozumowania), bowiem nie nawiązuje do żadnego konkretnego fragmentu zgromadzonych w sprawie podsłuchów (podsłuch z jakiej daty, który fragment podsłuchu, czego dotyczyła zarejestrowana rozmowa itp.) w powiązaniu z postawionymi oskarżonym zarzutami i z odniesieniem do innych zgromadzonych w sprawie dowodów osobowych (zeznań świadków powołanych w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku przez sąd). Także zatem tutaj instancja merytoryczna zastąpiła przeprowadzenie oceny dowodów odpowiadającej wymogom przepisu art. 7 k.p.k. schematycznymi określeniami świadczącymi o naruszeniu zasady swobodnej oceny dowodów. (Wskazanych powyżej uchybień uzasadnienia nie wyeliminowało zwrócenie akt sprawy Wojskowemu Sądowi Okręgowemu w P. w trybie art. 449a § 1 zd. pierwsze k.p.k. celem uzupełnienia uzasadnienia ze szczegółowym wskazaniem problematyki wymagającej szerszego przeanalizowania).

Naruszenie przez sąd pierwszej instancji przepisu art. 7 k.p.k. mogło mieć wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Jak powiedziano wyżej, uchybienie temu przepisowi odnosi się — przede wszystkim — do przyjętej przez sąd *meriti* w stosunku do wszystkich pięciu oskarżonych konstrukcji działania w zorganizowanej grupie przestępczej (kwalifikacja z art. 258 § 1 k.k.) i — z uwagi na ścisłe powiązanie skazania za przestępstwo zakwalifikowane z art. 258 § 1 k.k. ze skazaniami za inne przypisane oskarżonym czyny (skazania w pkt. 2, 3, 8, 20, 21, 26, 27, 32, 33, 38 i 39 wyroku, odnoszące się do czynów zarzuconych w pkt. 1.II-VIII, X i XI, 2.II-IX, 3.II-V, 4. II-VI oraz 5.II i 5.III aktu oskarżenia), w przypadku których uwzględniono w opisie czynów okoliczność działania w zorganizowanej grupie przestępczej — także do skazań za te czyny.

Przypisanie przestępstwa stypizowanego w przepisie art. 258 § 1 k.k. wymaga od sądu dokonania precyzyjnych ustaleń faktycznych pozwalających na przyjęcie, że istniała zorganizowana grupa przestępcza, jaka była jej struktura i jakie relacje łączyły poszczególnych sprawców działających w ramach zorganizowanej grupy przestępczej. W orzecznictwie uznaje się, że „zawarte w art. 258 § 1 k.k. znamię ‘branie udziału w zorganizowanej grupie (...), mającej na celu popełnienie przestępstwa’ oznacza istnienie pewnej struktury wewnętrznej takiej grupy, którą muszą tworzyć co najmniej trzy osoby. Nie wystarczy więc tu porozumienie tych trzech osób, co do popełnienia przestępstwa w formie współsprawstwa, ani nawet uprzedni podział między nimi ról w planowanym czynie. Muszą istnieć określone więzy organizacyjne, o pewnej trwałości, pozwalające na skoordynowany sposób działania oraz istnienie przywódcy w sensie personalnym lub przywództwa” (wyrok Sądu Najwyższego z 20 stycznia 2011 r., sygn. II KK 330/10, OSNKW(r), 2011, poz. 141, *podkr.* — SN). „Aby danej osobie przypisać czyn z art. 258 k.k., niezbędne jest wykazanie nie tylko tego, że miała ona świadomość istnienia grupy przestępczej i zamiar działania w jej ramach, lecz również, że jako jej członek została *z a a k c e p t o w a n a* przez pozostałe tworzące tę grupę osoby, a już co najmniej te, które decydować mogły o jej składzie osobowym” (wyrok Sądu Najwyższego z 24 marca 2010 r., sygn. II KK 199/09, OSNKW(r), 2010, poz. 34, *podkr.* — SN). Judykatura sądów powszechnych przyjmuje z kolei, że „cechami charakterystycznymi zorganizowanej grupy przestępczej jest pewna wewnętrzna struktura organizacyjna (choćby z niskim stopniem zorganizowania), jej trwałość, istnienie więzów organizacyjnych w ramach wspólnego porozumienia, planowanie przestępstw, akceptacja celów, trwałość zaspokojenia potrzeb grupy, gromadzenie narzędzi do popełniania przestępstw, wyszukiwanie miejsc dla przechowywania łupu, rozprowadzanie go, podział ról, skoordynowany sposób działania, powiązania socjologiczno-psychologiczne między członkami grupy” (wyrok SA w Krakowie z 5 czerwca 2002 r., sygn. II AKa 123/02, KZS, z. 7–8/2002, poz. 46). Wskazuje się także w sposób bardziej rozbudowany, że zorganizowana grupa przestępcza musi spełniać następujące cechy: (a) powinna składać się z zespołu co najmniej trzech osób; (b) istnieje element organizacyjny, wyróżniający się w podziale zadań (ról) i koordynacji

działania uczestników. Nie jest konieczne, aby wszyscy członkowie zorganizowanej grupy przestępczej wspólnie uzgadniali sposób popełnienia przestępstwa, a nadto byli połączeni więzami wzajemnej znajomości; (c) występuje element kierownictwa i dyscypliny. Grupa zorganizowana musi mieć swego przywódcę, który nie musi być stałym przywódcą, ani też tym, który daną grupę zorganizował; (d) Poziom organizacji grupy nie jest bliżej sprecyzowany. Wystarczy zatem niski stopień zorganizowania; (e) organizowanie się grupy winno dokonać się przed popełnieniem planowanych przestępstw. Elementy zorganizowania wymagają wcześniejszego wypracowania i nie można ich wytworzyć *ad hoc* - w trakcie popełnienia przestępstwa. Jest to zarazem czynnik odróżniający zorganizowaną grupę przestępczą od współsprawstwa, które jako działanie "wspólne i w porozumieniu" z inną osobą, może ukonstytuować się dopiero w trakcie wykonania znamion czynu zabronionego (współsprawstwo sukcesywne); (f) organizowaną grupę przestępczą konstituuje łączne występowanie dwóch elementów, tj. porozumienia i zorganizowania. Porozumienie stanowi zarazem podstawę zorganizowanej grupy, ale nie wyczerpuje jej istoty; (g) Uczestnicy zorganizowanej grupy nie muszą znać się osobiście i umawiać się wspólnie. Wystarczy, aby każdy z uczestników grupy posiadał świadomość działania w jej strukturze organizacyjnej; (h) wymagany jest element trwałości, polegający nie tylko na popełnieniu przestępstw w sposób ciągły, ale także zapewnieniu sobie stałych źródeł dochodu trwających jakiś czas. Z trwałością związany jest element "spoistości", oznaczający gotowość prowadzenia działalności w sposób ciągły (tak Sąd Apelacyjny w (...) w wyroku z dnia 14 czerwca 2017 r. II AKa 52/17, SIP «Lex» nr 2344211).

Otóż zaprezentowana przez sąd *meriti* ocena dowodów nie pozwala na ustalenie — w sposób harmonizujący z dyrektywami swobodnej oceny dowodów skodyfikowanymi przepisami art. 7 k.p.k. — że oskarżeni M. W., R. P., M. W., Z. F. i T. P. działali w ramach zorganizowanej grupy przestępczej działającej w okresie od 1 lutego 2011 roku do dnia 11 lutego 2013 r. w G. i kierowanej przez kmr. G. S. - Szefa Rejonowego Zarządu Infrastruktury w G.. Ze stwierdzeń pomieszczonych w odpowiednich rubrykach uzasadnienia formularzowego przy personaliach poszczególnych świadków powołanych przez sąd pierwszej instancji nie wynika bowiem, jakie elementy konstytutywne stanu faktycznego odpowiadającego

typizacji przestępstwa określonego w art. 258 § 1 k.k. zostały ustalone przez sąd *meriti* na podstawie oceny przeprowadzanych dowodów odpowiadającej regułom określonym w przepisie art. 7 k.p.k. Stwierdzenia typu „świadek szczegółowo opisał mechanizm popełniania przestępstw przypisanych oskarżonym zarzutach” czy „z uwagi na swój udział w tym procederze [świadek] miał dużą wiedzę o działaniach oskarżonych”, bez dokonania ich powiązania z konkretnymi fragmentami zeznań i scharakteryzowania określonej roli świadków w określonym „procederze” mają całkowicie generyczny charakter i są pozbawione większej wartości procesowej w perspektywie dokonywania niewadliwych ustaleń faktycznych w sprawie: mogą zostać przypisane w zasadzie do dowolnego świadka i do dowolnej depozycji dowodowej, jednak nie stanowią — odpowiadający dyrektywom sformułowanym w dyspozycji przepisu art. 7 k.p.k. — argumentacji, że doszło do popełnienia przestępstwa stypizowanego w przepisie 258 § 1 k.k. Sąd *meriti* nie wskazał w sposób zgodny z zasadami swobodnej oceny dowodów na jakiej podstawie ustalono, że istniały m. in. więzy organizacyjne pozwalające na skoordynowany sposób działania, że były planowane poszczególne przestępstwa popełniane w ramach zorganizowanej grupy przestępczej, że członkowie zorganizowanej grupy przestępczej akceptowali jej cele, że działali w sposób skoordynowany, jakie były powiązania socjologiczno-psychologiczne między członkami grupy itp. Jako podstawy tych ustaleń nie sposób zaakceptować generycznych (blankietowych) i identycznych w odniesieniu do wszystkich dowodów cytowanych powyżej sformułowań. Wypada przy tym podkreślić, że w części uzasadnienia poświęconej wskazaniu podstawy dowodowej ustalanych faktów (sekcja 1.1 uzasadnienia formularzowego — *Fakty uznane za udowodnione*) wskazano, że podstawą ustalenia sprawstwa oskarżonego kmdr. por. rez. M. W. była cyt.: „całość” określonych dowodów (zeznań świadków, w tym m. in. świadków D. W. , R. F. i A. S., podsłuchów rozmów telefonicznych; s. 1-2 uzasadnienia wyroku w sprawie I KA (...)). Take postąpienie jest prawidłowe, jednak wskazanie przez sąd *meriti*, że czyni podstawą dokonywanych w sprawie ustaleń faktycznych „całość” przeprowadzonych w sprawie dowodów nie zwalniało sądu z obowiązku poddania tych dowodów szczegółowej analizie zgodnej z regułami swobodnej oceny dowodów określonymi w przepisie art. 7 k.p.k.

Podobnie przedstawia się sprawa dokonanej przez sąd *meriti* oceny dowodów stanowiących podstawę skazania za pozostałe czyny przypisane oskarżonym przez Wojskowy Sąd Okręgowy w P. (M. W. — przestępstwa opisane w pkt. 1.II-XIV aktu oskarżenia, R. P. — przestępstwa opisane w pkt. 2.I, 2.II-IX aktu oskarżenia, M. W. — przestępstwa opisane w pkt. 3.II-V, Z. F. — przestępstwa opisane w pkt. 4.II-VI aktu oskarżenia, T. P. — przestępstwa opisane w pkt. 5.II i 5.III aktu oskarżenia). Także i w tym zakresie rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji nie odpowiada standardom swobodnej oceny dowodów skodyfikowanym w przepisie art. 7 k.p.k. Nie wyjaśniono bowiem w uzasadnieniu wyroku w sposób korelujący z wymogami przepisu art. 7 k.p.k. w jaki sposób ustalone zostało sprawstwo powyższych czynów zarzuconych w skardze oskarżyciela publicznego i przypisanych oskarżonym przez wyrok sądu pierwszej instancji. Podobnie jak to było w przypadku skazania za czyny zakwalifikowane z przepisu art. 258 § 1 k.k., również i w tym przypadku uzasadnienie formularzowe wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego w P. sygn. So (...) operuje stwierdzeniami o charakterze generycznym, nie pozwalającymi na uznanie, że dokonana przezeń ocena dowodów miała charakter swobodny, a nie dowolny.

Uwzględniając powyższe argumenty należało zaskarżony wyrok uchylić i sprawę przekazać od ponownego rozpoznania Wojskowemu Sądowi Okręgowemu w P. w postępowaniu pierwszoinstancyjnym. W ponownym postępowaniu sąd *meriti* będzie zobowiązany do dokonania kompleksowej oceny przeprowadzonych dowodów w sposób respektujący dyrektywy określone w przepisie art. 7 k.p.k.

Z uwagi na stwierdzone uchybienia, które stały się podstawą uchylenia zaskarżonego wyroku, kwestia ewentualnego ponownego przeprowadzenia dowodów jest objęta regulacją art. 442 § 2 k.p.k. Rzeczą sądu *a quo* będzie rozstrzygnięcie, czy konieczne jest ponowne przeprowadzenie dowodów, z uwzględnieniem zapatrywań prawnych zaprezentowanych m. in. w uchwale Sądu Najwyższego z dnia z 18 września 2001 r., sygn. I KZP 19/01 (OSNKW, z. 11-12/93, poz. 93), w szczególności zaś z uwzględnieniem stanowiska, że cyt.: „próba odczytania skrótu myślowego, którym posłużył się ustawodawca w art. 442 § 2 k.p.k., prowadzi do wniosku, że dowody mogą mieć tylko wówczas wpływ na

uchylenie orzeczenia w rozumieniu tego przepisu, jeśli sąd odwoławczy stwierdzi, że przeprowadzone zostały wadliwie w pierwszej instancji. Innymi słowy, tylko wówczas można mówić o wpływie dowodów na uchylenie orzeczenia, gdy w związku z ich przeprowadzeniem sąd pierwszej instancji dopuścił się uchybień, których stwierdzenie prowadzi do uchylenia tego orzeczenia”. W niniejszej sprawie Sąd Najwyższy orzekając jako sąd odwoławczy stwierdził zasadność tych zarzutów apelacyjnych, które odnosiły się do sposobu o c e n y przeprowadzonych dowodów, nie zaś sposobu ich przeprowadzenia. Ta okoliczność będzie współwyznaczała granice orzekania przez sąd pierwszej instancji, w tym — także — stanowić będzie punkt odniesienia dla dokonania przez sąd pierwszej instancji oceny, czy dopuszczalne jest ujawnienie dowodów przeprowadzonych już w poprzednim postępowaniu, albowiem to nie zarzuty wskazujące na wadliwość sposobu przeprowadzenia dowodu przesądziły o wydaniu orzeczenia kasatoryjnego, uchyleniu zaskarżonego wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania sądowi *meriti*, lecz — stwierdzone przez sąd odwoławczy — uchybienia w zakresie sposobu prawidłowo dopuszczonych i przeprowadzonych dowodów. W ponownym postępowaniu skoncentruje się Wojskowy Sąd Okręgowy w P. na dokładnej analizie zgromadzonych i przeprowadzonych dowodów stanowiących podstawę dokonywanych w sprawie ustaleń faktycznych w przyznaniu postawionych oskarżonemu w akcie oskarżenia zarzutów, poddając te dowody analizie respektującej kryteria skodyfikowane w przepisie art. 7 k.p.k., czemu sąd pierwszej instancji pierwszej instancji da należyty wyraz w treści pisemnych motywów swego rozstrzygnięcia.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji wyroku.